

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges Småkraftverk AS
Postboks 9
1375 BILLINGSTAD

Vår dato: 15.09.2014
Vår ref.: 201206567-4, 201206909-3
Arkiv: 312
Deres dato: 26.09.2012
Deres ref.:

Saksbehandler:
Erlend Støle Hansen

Norges Småkraftverk AS - Søknad om tillatelse til bygging av Kroken I og Kroken II kraftverk i Luster kommune - NVEs vedtak

NVE mener at ulempene ved tiltakene er større enn fordelene som følge av konflikt med en bekkekløftlokalitet av nasjonal verdi. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Kroken I og Kroken II kraftverk. En stor del av verdien til bekkekløften er knyttet til dens urørthet og uregulerte vassdrag, og det er lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltakene.

Søknaden

Norges Småkraftverk AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Kroken I kraftverk og Kroken II kraftverk i Luster kommune i Sogn og Fjordane. Kraftverkene er plassert i Krokadalselvi som går i Krokadalen med utløp i Lustrafjorden.

Inntaksdammen for Kroken I er planlagt utført i betong med lengde på omtrent 27 m og høyde på omtrent 4 m. Vannveien er planlagt med omtrent 2120 m nedgravd rørgate. Det er planlagt 2 km permanent vei til kraftstasjonen og ytterligere 2,2 km permanent vei til inntaket. Kraftstasjonen ønskes plassert i dagen på kote 330. Kraftverket skal utnytte fallet mellom kote 565 og 330, totalt en brutto fallhøyde på 235 m. Kraftverket skal ha en midlere årsproduksjon på 16,6 GWh og en installert effekt på 5,49 MW. Maksimal slukeevne er planlagt til 2,75 m³/s og middelvannføringen ved inntaket er 1,53 m³/s. I søknaden er det foreslått en minstevannføring på 150 l/s i perioden 1/5-30/9 og 60 l/s resten av året.

Inntaksdammen for Kroken II er planlagt utført i betong med lengde på omtrent 20 m og høyde på omtrent 4 m. Vannveien er planlagt med omtrent 2380 m nedgravd rørgate. Det er planlagt 4,8 km permanent vei til kraftstasjonen hvor mesteparten samordnes med Kroken I. Det er planlagt ytterligere 2,4 km permanent vei med traktorstandard til inntaket. Kraftstasjonen ønskes plassert i dagen på kote 577. Kraftverket skal utnytte fallet mellom kote 775 og 577, totalt en brutto fallhøyde på 198 m. Kraftverket skal ha en midlere årsproduksjon på 11,9 GWh og en installert effekt på 4,7 MW. Maksimal slukeevne er planlagt til 2,875 m³/s og middelvannføringen ved inntaket er 1,15 m³/s. I søknaden er det foreslått en minstevannføring på 130 l/s i perioden 1/5-30/9 og 40 l/s resten av året.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Om søker

Norges Småkraftverk AS arbeider med kraftutbygging med hovedvekt på vannkraft og bioenergi. Selskapet er etablert i flere fylker og prosjekterer, bygger og drifter kraftproduksjon i Norge. Norges Småkraftverk AS er en del av det norske energiselskapet Scanergy AS som i tillegg til vannkraft, har betydelig med vindkraftprosjekter i Skandinavia.

Høring

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kap. 3. I henhold til vannressursloven § 24 2. ledd, bokstav c, kan NVE unnlate kunngjøring dersom det er klart at en søknad må avslås. NVE har vurdert søknaden etter denne bestemmelsen.

NVEs vurdering og konklusjon

Den miljøfaglige rapporten som er vedlagt søknaden inneholder en konsekvensanalyse for biologisk mangfold. Rapporten gir et godt grunnlag for å vurdere virkningene av tiltaket. Miljørapporten peker på en samlet konsekvens som er liten til middels negativ for biologisk mangfold.

I perioden 2007 til 2010 ble det gjennomført undersøkelser av 625 bekkekløfter i 14 fylker på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). Disse ble gitt karakter fra 0 (uten registrerte naturverdier) til 6 (nasjonalt verdifulle og svært viktige). Innenfor disse områdene ble kjerneområder/naturtypelokaliteter skilt ut og verdisatt etter en tredelt skala: svært viktig (A), viktig (B) og lokalt viktig (C). I denne undersøkelsen ble de antatt viktigste bekkekløftene i hvert fylke valgt ut for undersøkelser og antallet varierer fra fylke til fylke. Krokadalen er kartlagt i DNs bekkekløftprosjekt og gitt nasjonal verdi. NVE har i KSK-notat nr. 2/2012 *Bakgrunn for vedtak Øvre og Nedre Bergselvi kraftverk* skrevet følgende om Krokadalen og belastning på naturtypen bekkekløfter i regionen:

«(...) Bekkekløftmiljøet er velutviklet med gammel fuktig løvskog. Her er også stedvis fosserøykmiljøer. Det foreligger ingen søknad om utbygging her, og NVE vurderer det slik at dette er en bekkekløft som det vil være viktig å ivareta som en intakt naturtype.»

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1.7.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknadene om Kroken I og II kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5 samt § 8.

§ 4 Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

Krokadalen er undersøkt i bekkekløftprosjektet og er vurdert til nasjonalt viktig (verdi 5/6). I rapporten skrives det følgende om området: *«Krokadalen er et stort dalføre med meget store og varierte naturverdier. Disse er dels knyttet til dalførets urørhet, dels til store arealer rik og gammel løvskog med et rikt artsmangfold. Såpass store, praktisk talt helt urørte (av nyere inngrep) dalfører med mye lavlandsskog er sjeldne. De største kvalitetene er isolert sett knyttet til (1) gråor-heggeskog, (2) gråor-almeskog og (3) det velutviklete bekkekløftmiljøet med gammel fuktig løvskog. En betydelig kvalitet er den uregulerte elva med god vannføring og stedvis fosserøykmiljøer.»*

Etter NVEs syn er det viktig å skille mellom en bekkekløftlokalitet i bekkekløftprosjektet og naturtyperegistrering etter DN-håndbok 13. Kriteriene for verdisettingen av en bekkekløftlokalitet i bekkekløftprosjektet er mange flere enn for en naturtyperegistrering. En avgrensning av naturtyper innenfor den større bekkekløftlokaliteten reduserer ikke bekkekløftlokalitetens verdi. Avgrensingen til bekkekløftlokaliteten strekker seg langt utenfor de registrerte naturtypene. I beskrivelsen av Krokadalen som bekkekløftlokalitet er det oppgitt at mer trivielle områder i dalsidene er tatt med, som en viktig del av variasjonsbredden i dalføret. NVE forholder seg til bekkekløftprosjektets avgrensning og vurdering av verdi for lokaliteten totalt sett. I tillegg ser vi på hvilke naturtyper som blir berørt, og i dette tilfellet blir to naturtyper vurdert som svært viktig (A-verdi) og en vurdert som viktig (B-verdi) direkte berørt av tiltaket. Naturtypene vil få redusert sin verdi som følge av store inngrep fra tilkomstvei, vannvei, redusert vannføring og bygging av kraftstasjon.

Det er registrert totalt 42 bekkekløftlokaliteter i bekkekløftprosjektet i Sogn og Fjordane. Krokadalen er en av fire lokaliteter som er verdisatt som nasjonal verdifull, hvorav kun Nesdalen i Lærdal er gitt verdi 6/6. De øvrige tre, inkludert Krokadalen, er gitt verdi 5/6. Der er ti lokaliteter som er gitt verdi 4/6 (regionalt til nasjonalt verdifullt). En betydelig del av verdien til Krokadalen er at den fremstår som urørt og ikke påvirket av inngrep i nyere tid. NVE mener de omfattende inngrepene som følge av vei, vannvei, kraftstasjon og fraføring av vann vil forringe verdien og kvaliteten på området betydelig. Felles tilkomstvei er planlagt med en lengde på 4,2 km frem til inntaket for Kroken I og vil strekke seg gjennom hele bekkekløftlokaliteten Krokadalen. Veien er planlagt i svært sidebratt terreng, hovedsakelig på 25-35 grader helning, men også partier som er brattere. Etter NVEs erfaring vil dette med stor sannsynlighet medføre betydelige skjæringer i terrenget og bli et meget stort inngrep.

Biomangfoldrapporten, utarbeidet i forbindelse med søknaden, vurderer konsekvensen for det terrestriske naturmiljøet til liten til middels negativ konsekvens. NVE mener utredningen som følger søknaden ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til de registrerte verdiene og omfanget av inngrepene i konsekvensvurderingene. NVE mener de inngrepene tiltakene medfører vil føre til stor negativ konsekvens for bekkekløftlokaliteten Krokadalen, og dermed komme i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

§ 5 Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Krokadalen inneholder en rekke rødlistede lav, karplanter og vedboende sopp. Biomangfoldrapportene utarbeidet i forbindelse med prosjektene Kroken kraftverk I og II plasserer ti forskjellige rødlistearter innenfor influensområdet til prosjektene. Av disse artene er åtte nær truet (NT) og to sårbar (VU). Hovedvekten av disse registreringene stammer fra bekkekløftprosjektet som har registrert totalt 17 forskjellige rødlistearter i Krokadalen. Artsmangfoldet, i områder som blir påvirket, er vurdert som rikt med flere kravfulle, sjeldne arter og trolig et betydelig antall slike arter som ikke er registrert.

NVE mener de tekniske inngrepene og fraføring av vann i Krokadalselvi vil påvirke viktige leveområder for sjeldne eller truede arter. Tiltakene vil etter vårt syn kunne være i konflikt med forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av

påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på informasjonen lagt frem i søknadene, miljørapportene, bekkekløftprosjektet samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere tiltakenes omfang og virkning for Krokadalens bekkekløftlokalitet, samt sjeldne eller truede arter. Samlet sett mener NVE at sakes kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet til å fatte vedtak i saken jamfør naturmangfoldloven § 8

Vi viser også til Olje og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk hvor det står at

«Tiltak som kommer i konflikt med arter som er «kritisk truet» eller «sterkt truet», eller naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon.»

De omsøkte prosjektene vil etter NVEs syn være i strid med retningslinjene da bekkekløfter er en naturtype Norge har et internasjonalt ansvar for.

Konklusjon

NVE mener at ulempene ved tiltakene er større enn fordelene som følge av konflikt med en bekkekløftlokalitet av nasjonal verdi. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Kroken I og Kroken II kraftverk. En stor del av verdien til bekkekløften er knyttet til dens urørthet og uregulerte vassdrag, og det er lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltakene.

Klageadgang

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Luster kommune

Sogn og Fjordane fylkeskommune